

להתחבר לשורשים

החטיבה לחינוך ולקהילה

תוכני הפעילות מיועדים לצורכי הדרכה והוראה בלבד, ואין לעשות בהם כל שימוש אחר מעבר לשימוש זה | מודפס על נייר אקולוגי למען הסביבה

קראו את קטעי ההשראה וערכו דיון:

- מה תפקידם של השורשים בחיי האדם לפי הכותבים?
- ספרו על השורשים הפיזיים ועל השורשים הרוחניים שלכם.

תקומתו של העץ איננה מושרשת בענפים ובעלים ובפירות המפוארים - אלא בשורשיו, שהם מחוזקים במקום אשר הרוחות והסערות לא תגענה שמה. הם מתחזקים על מקור מים חיים של התחדשות. העץ איננו דואג בזמן שהסערות תופסות אותו, מנענעות אותו כופפות אותו, הוא לא נע ולא זע ממקומו, וכל זמן שהוא לא נעקר ממקומו, היה תהיה לו תקומה! ועל כן נמצא שהאילן לא הפסיד כלום, ואדרבא - החליף כוח במאבק. כן הוא האדם. כל זמן שהוא נצמד לשורשיו הרוחניים - שום רוח לא תעקור אותו ממקומו. ונהפוך הוא, הסערות תעוררנה את כח ההתחדשות.

הרב שמשון רפאל הירש

(מתוך במעגלי שנה, ט"ו בשבט בני ברק, תשכ"ו)

רבי אלעזר בן עזריה היה אומר:

כל שחכמתו מרובה ממעשיו, למה הוא דומה, לאילן שענפיו מרובין ושורשיו מועטין, והרוח באה ועוקרתו והופכת על פניו... אבל כל שמעשיו מרובין מחכמתו, למה הוא דומה, לאילן שענפיו מועטין... ושורשיו מרובין, שאפילו כל הרוחות שבעולם באות ונושבות בו אין מזיזין אותו ממקומו.

המשנה, מסכת אבות פרק ג', משנה יז

החטיבה לחינוך ולקהילה

הידעת?

- לשורשי העץ שורת תפקידים חיוניים: קליטת מים ומינרלים, ייצוב הצמח ואחיזתו בקרקע, ייצור הורמונים ואגירת חומרי תשמורת.
- גודל מערכת השורשים של העץ מתחת לאדמה יכול במקרים רבים לעלות על גודל הצמרת שלו – בדומה ליסודות של בניין רב קומות שחפורים עמוק בתוך הקרקע.
- כשזרע נובט, השורש תמיד בוקע ראשון: הצמחים מכים שורש לפני התפתחות הנצרון (שממנו יתפתחו העלים) כדי לספק מים לצמח ואחיזה בקרקע.

קראו את דבריהם של ברל כצנלסון ואמנון שמוש.

- מה משמעותם של השורשים לפי הקטעים?
- מה הם, לדעתכם, השורשים שעל בסיסם צריכה המדינה לצמוח?

"והיה כמובן המורה לעברית. הוא נתן לנו לכתוב חיבור
"מה אני רוצה להיות שאהיה גדול".
אני ישבתי וחשבתי והתעצבנתי. לא ידעתי מה לכתוב.
אחר-כך כתבתי וכתבתי כאילו אחז אותי בולמוס. אני
רוצה להיות גם עם שורשים, גם עם כנפיים, כתבתי. למה
חייב אדם לוותר על השורשים, אם ליבו חפץ בכנפיים?
(כתבתי שלושה סימני שאלה, אחר כך מחקתי שניים).
השורשים מפסידים כל כך הרבה, כשהם תקועים
באדמה ואינם יכולים לרחף ולראות את נופו האדיר
של העץ שהם חלק ממנו ואת היער הגדול שהעץ כולו
הוא חלק ממנו. והציפורים שעל העץ, שזכו ויש להן
כנפיים, חסרות הן את האחיזה בקרקע. קניהן תלויים
בחסדיה של רוח סערה ובחוסנו של העץ, שבסתר ענפיו
הן חוסות. על כן, סיימתי, כשאהיה גדול אני רוצה להיות
אדם עם שורשים וכנפיים."

אמנון שמוש

(מתוך הספר "שורשים וכנפיים")

"דור מחדש ויוצר איננו זורק אל גל
האשפה את ירושת הדורות. הוא בוחן
ובודק, מרחיק ומקרב ויש שהוא נאחז
במסורת הקיימת ומוסיף עליה, ויש שהוא
יורד לגלי גרוטאות, חושף נשכחות, ממרק
אותן מחלודתן, מחזיר לתחייה מסורת
קדומה, שיש בה להזין את נפש הדור
המחדש. אם יש בחיי העם משהו קדום
מאוד ועמוק מאוד, שיש בו כדי לחנך
את האדם ולחסן אותו לקראת הבאות,
האם יהא בזה ממידת המהפכה להתנכר
לו? השנה היהודית זרועה ימים, אשר אין
כמותם לעומק בחיי כל עם."

ברל כצנלסון

(מתוך "עם הנוער, מקורות לא-אכזב.

כתבי ברל כצנלסון", כרך שישי)